

ЎЗБЕКИСТОН АЛОҚА ВА АХБОРОТЛАШТИРИШ АГЕНТЛИГИ
ТОШКЕНТ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ
ҚАРШИ ФИЛИАЛИ

ГУМАНИТАР ВА ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ ФАНЛАР КАФЕДРАСИ

5521900- “Информатика ва ахборот технологияси”
5140900- “Касб таълими” (информатика ва ахборот технологиялари)
5522200- “Телекоммуникация”
5811200- “Сервис” (ахборот сервис) йўналиши 2-курс
босқич талабалари учун

ФАЛСАФА ФАНИДАН

УСЛУБИЙ КУРСАТМА

Қарши - 2010 йил

Услубий кўрсатма 5521900- “Информатика ва ахборот технологияси”, 5140900- “Касб таълими” (информатика ва ахборот технологиялари), 5522200- “Телекоммуникация”, 5811200- “Сервис” (ахборот сервис) таълим йўналиши бўйича шуғулланувчи талабалар учун мўлжалланган.

Тузувчи:

доц. Т.Қурбонов

Услубий кўрсатма ТАТУ Қарши филиали «Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар» кафедраси йиғилишининг 2010 йил ----- -мажлис баёни билан маъқулланган.

Тошкент ахборот технологиялари университети Қарши филиали услубий Кенгаш йиғилишида 2010 йил ----- -кўриб чиқилган ва чоп этишга рухсат этилган.

Такризчилар:

**Фалсафа фанлари доктори,
профессор С.А.Чориев.
Фалсафа фанлари номзоди
Х.Махманова**

ТАТУ Қарши филиали

Амалий машғулот 1.

Мавзу: ФАЛСАФА, УНИНГ ДУНЁҚАРАШДАГИ ЎРНИ

Режа:

1. Фалсафанинг предмети ва асосий масалалари.
2. Фалсафанинг фанлар тизимидаги ўрни, уни ўрганишнинг вазифалари.
3. Мустақил Ўзбекистон шароитида фалсафий тараққиётнинг ўрганиш зарурияти.

Методик кўрсатма:

“Фалсафа” атамасининг моҳияти ва мазмуни. “Фалсафа” ва “файласуф” тушунчаларининг тарихий ва замонавий талқинлари. Ҳозирги давр фалсафасининг асосий вазифалари.

Фалсафанинг баҳс мавзулари ва уларнинг хилма хил талқинлари. Абдий ва ўткинчи муаммолар. Фалсафий мавзуларни илмий назарий ўрганиш ва амалиётга тадбиқ этиш масалалари. Фалсафада миллийлик ва умуминсонийлик. Миллий фалсафа бўлиши мумкинми? Миллий давлатчилик ва миллий фалсафа. Жаҳон фалсафаси тараққиётида миллий фалсафий мактабларнинг ўрни.

Ўзбек фалсафаси, унинг ўтмиши ва замонавий ривожланиши, фалсафани ўрганиш жараёнида миллий ғоя ва истиқлол мафкурасининг назарий асосларини эгаллаш зарурати. Ўзбекистон тараққиётининг ҳозирги даврида фалсафани ўрганишнинг аҳамияти.

Дунёқараш тушунчаси, унинг моҳияти ва мазмуни. Индивидуал ва ижтимоий дунёқараш. Дунёқарашнинг тарихий шакллари. Афсонавий, диний ва фалсафий дунёқараш, назария ва амалиётнинг бирлиги-фалсафий дунёқарашнинг тамойили сифатида.

Фанлар тизими. Ижтимоий гуманитар фанлар тизимида фалсафанинг ўрни ва мавқеи. Фалсафанинг бошқа фанларга таъсири, дунёқараш ва методология сифатидаги аҳамияти. Илм-фан ютуқлари ва уларнинг фалсафада акс этиши. Ўзбекистонда ижтимоий фанлар тизимидаги замонавий ўзгаришлар жараёни.

Фалсафанинг асосий функциялари. Ўзбекистоннинг мустақиллиги даврида фалсафий билимларнинг асосий йўналишларини ўрганиш ва ўргатиш вазифалари.

Инсоният фалсафий дунёқарашининг ўзгариш диалектикаси, унинг тарихий ва ижтимоий жараёнларга боғлиқлиги. Фалсафий тафаккурнинг ижтимоий жараёнлардан олдин кетиши ёки орқада қолиши муаммолари.

Мустақиллик-фалсафий тафаккур ўзгаришининг асоси ва шарт-шароити. Фалсафий дунёқараш ўзгаришида таълим-тарбия жараёнининг аҳамияти.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилъе.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.

- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истикболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий кўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Кўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П. Улуғбек шогирди –Али Кушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 2.

Мавзу: ФАЛСАФА ТАРИХИ. ҚАДИМГИ ШАРҚ ВА АНТИК ДУНЁ ФАЛСАФАСИ.

Режа:

- 1.Қадимги Ҳиндистон ва Хитойдаги фалсафий таълимотлар.
- 2.Қадимда Марказий Осиё ва Эрон халқларининг диний-фалсафий қарашлари.
3. Антик дунё фалсафаси.

Методик кўрсатма:

Шарқ-жаҳон цивилизациясининг марказларидан бири. Қадимги Миср ва Бобил фалсафаси. Ҳинд фалсафаси: веда-лар ва упанишадлар. Жайнизм, хиндуизм, буддизм, санхья, веданта, йога, миманса, ньяя мактаблари. Қадимги Хитой фалсафаси: Конфуций ва Лао Цзи, Конфуцийчилик ва Даосизм ғоялари.

Милоддан олдинги минг йилликларда Марказий Осиё ва Эрон худудида ижтимоий сиёсий ва фалсафий тафаккур ривожини. “Авесто” ва зардуштийлик ғоялари. Зардуштийликнинг олам, борлиқ ва рух, табиат ва одам тўғрисидаги қарашлари; Моний фалсафаси. Ватанимиз маданияти ва фалсафасининг жаҳон цивилизациясига таъсири.

Антик дунё фалсафаси. Антик дунё ва Юнонистон фалсафасининг классик даври. Милет ва Элей мактаблари. Гераклит, Пифагор ва пифа-горчилар.

Софистлар фалсафаси. Сукрот ва Платон фалсафаси. Қадимги Юнонис-тонлик атомистлар Левкипп, Демокрит ва бошқалар. Аристотелнинг ҳаёти, фаолияти ва асарлари.

Эллинизм даври ва стоиклар фалсафаси. Қадимги Шарқ ва Антик дунё фалсафасини ўрганиш зарурати, унинг жаҳон маданияти ва фани учун аҳамияти.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – энгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув кўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув кўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилъе.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий кўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 3.

Мавзу: ЎРТА АСРЛАРДА МАРКАЗИЙ ОСИЁ ФАЛСАФАСИ ВА УНИНГ ЖАҲОН МАДАНИЯТИДАГИ ЎРНИ

Режа:

1. Диний-ахлоқий қарашлар ва уларнинг намоёндалари. (Имом Азам, Ал-Бухорий, Ат-Термизий ва бошқалар).
2. Сўфийлик таълимоти ва ундаги асосий дунёқарашлик ёндашувлар. (Н.Кубро, Накшбанд, Яссавий).
3. Ал-Киндий, Фаробий, Фарғоний, Хоразмий Беруний, Ибн Синонинг табиий-илмий ва фалсафий қарашлари.
4. Темурийлар даврида ижтимоий-сиёсий, илмий ва маданий юксалиш. (С.Тафтазоний, М.Журжоний, А.Навоий, М.Улуғбек).

Методик кўрсатма:

Илк ўрта асрлар фалсафасининг моҳияти ва хусусиятлари. Марказий Осиёнинг араблар томонидан босиб олинishi. Исломнинг тарқалиши ва халқ онига сингдирилиши жараёни.

Исломнинг моҳияти ва мазмуни. Қуърон ва Ҳадислар. Исломнинг асосий йўналишлари, оқимлари ва мазҳаблари. Шариат ва тариқат, шиалик ва суннийлик йўналиши. Ислом ва калом фалсафаси. Исломда сиёсат, давлат, ҳуқуқ ва ахлоқ масалалари.

Илк ўрта асрларда Ватанимизнинг жаҳондаги йирик маданият марказларидан бирига айланиши. Ислом фалсафаси ривожда улуғ юртдошларимизнинг хизмати.

Диний бағрикенглик ва дунёвий билимлар такомили, улар ўртасидаги боғлиқлик ва алоқадорлик. Имом Бухорий ва Имом Термизий буюк ҳадисшунос олимлар. “Ал-жомеъ ас-саҳиҳ” асари. Имом–ул–Аъзам Абу Ҳанифа, Имом Мотурудий ва Бурхониддин ал-Марғиноний қарашлари: “Ал–Ҳидоя” асари.

Ал-Хоразмий, ал-Фарғоний, Фаробий, Беруний ва Ибн Синонинг илмий фалсафий қарашлари. Уларни табиий билимлар ва фалсафий таълимотлар тараққиётига қўшган хиссаси, шарқ ва жаҳон маданиятига таъсири.

Сўфийлик таълимоти ва унинг тариқатлари. Сўфийликда “комил инсон” ғояси. Марказий Осиёда тасаввуф ва унинг йўналишлари. Яссавия, Кубровия, Накшбандия тариқатлари, уларнинг ватанимиз тарихидаги ўрни.

Мўғил босқини оқибатлари ва марказлашган давлат ғояси. Амир Темурнинг ҳаёти, фаолияти, унинг жаҳон ва Ватан тараққиётидаги ўрни. “Темур тузуклари”.

Тафтазоний, Журжонийнинг фалсафий-мантиқий қарашлари. Улуғбек академиясининг маданият ривождаги ўрни ва жаҳон фани тараққиётига таъсири.

Алишер Навоий ва Абдураҳмон Жомий ижодида ижтимоий-фалсафий қарашлар. Темурийлар даври ва ўрта асрлар фалсафасини ўрганиш ва бугунги кундаги дунёқарашнинг ўзгариши. Бу жараённинг ёшларни миллий ғояларга содиқлик руҳида тарбиялашдаги аҳамияти.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов. Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.

- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилье.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий кўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Кўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 4.

Мавзу: ЎРТА АСРЛАРДА ВА ЯНГИ ДАВРДА ҒАРБИЙ ЕВРОПАДАГИ ФАЛСАФИЙ ТАЪЛИМОТЛАР ТАРИХИДАН

Режа:

1. Ғарбий Европа христиан фалсафаси: патристика ва схоластика. Номинализм ва реализм ўртасидаги кураш.
2. Уйғониш даври ва Янги даврдаги фалсафий қарашлар.
3. XVII-XVIII асрларда Инглиз ва Француз фалсафаси.
4. XIX асрда Немис мумтоз фалсафаси.
5. XIX-XX асрлардаги асосий фалсафий йўналишлар ва мактаблар.

Методик кўрсатма:

Христианликнинг вужудга келиши, мохияти ва мазмуни. Христианлик фалсафаси: апологетика, патристика ва схоластика ғоялари. Номинализм ва реализм.

Ренессанс даври фалсафий тафаккури. Европада XV-VII асрлардаги ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар ва янги замон фалсафий тафаккурининг шаклланиши. Италия фалсафаси: Ф.Бэкон, Т.Гоббс қарашлари.

XVII аср Европа фалсафасидаги рационализм. XVIII аср француз фалсафаси ва маърифатчилиги : Вольтер, Руссо, Ламетри, Дидро, Гельвеций, Гольбах.

Немис миллий фалсафаси, унинг тарихий илдишлари. И.Кант–немис фалсафасининг намоёндаси. Кантнинг дунёни фалсафий англаш ҳақидаги таълимоти. В.Гегел–немис фалсафасининг йирик намоёндаси. Фейербах фалсафаси.

Позитивизм фалсафаси. Унинг Ғарб мамлакатлари ҳаёти ва фуқаролар турмуш тарзида намоён бўлиши. О.Конт, Д.С.Милль, Г.Спенсернинг қарашлари. Неопозитивизм ва постпозитивизм ғоялари. Эмпириокритицизм фалсафаси. Ф. Ницшенинг фалсафий қарашлари.

Ҳаёт фалсафаси-ҳозирги замон демократик мамлакатларда инсон яшашининг тамойили сифатида. А.Бергсон ва О.Шпенглер фалсафий таъли-моти. Прогматизм фалсафаси. Ч.Пирс, У.Жеймс, Ж.Дьюининг фалсафий қарашлари. “Америкача яшаш модели” ғояси ва унинг амалга оширилиши.

Экзистенциализм фалсафаси. Демократик дунёда ижтимоий жараён-ларнинг марказига инсон муаммосининг қўйилиши.

Феноменология фалсафаси ва унинг назарий манбалари.

Ғарб мамлакатларида жамият фалсафаси. П.Сорокин ва Ғарб социологияси. Индустириал ва постиндустириал жамият назарияси. XX аср фалсафасида миллийлик ва умуминсонийлик. Уни ўрганишнинг аҳамияти.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар. Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк, Нилс Гилье. Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002 й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.

- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П. Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 5.

Мавзу: ОНТОЛОГИЯ. ОЛАМНИ ФАЛСАФИЙ АНГЛАШ. БОРЛИҚ ФАЛСАФАСИ

Режа:

1. Борлиқ тушунчаси ва унинг асосий шакллари.
2. Материянинг моҳияти ва унинг ҳаракат турларининг хилма-хиллиги.
3. Оламни метофизик, диалектик ва синергетик англаш.

Методик кўрсатма:

Олам ва одамнинг мавжудлиги ва яшаши билан боғлиқ муаммоларнинг тарихий илдишлари. Бу муаммо фалсафанинг асосий масаласими? Мазкур масалани инсон, фан ва дин учун абадийлигининг сабаби нимада? Олам тўғрисидаги монистик, дуалистик ва плюралистик қарашлар ҳамда уларнинг бугунги кундаги аҳамияти.

Оламнинг диний, илмий ва фалсафий манзаралари.

Борлиқ тушунчасининг моҳияти ва маъноси. Онтология–борлиқ фалсафаси. Борлиқ йўқлик, мавжудлик, моддийлик ва руҳийлик тушунчалари. Уларнинг дунёвий, диний ва фалсафий талқинлари. Борлиқ ҳақидаги тарихий концепциялар. Йўқлик мавжудми, воқеликми ёки идеал категориями? Уни модиюнчилик тафаккури билан тавсифлаб бўладими? Йўқлик теологиянинг категорияси сифатида.

Объектив ва субъектив борлиқ тушунчалари. Борлиқнинг анорганик, органик ва ижтимоий шакллари. Микродунё, макродунё, мегадунё ва уларнинг намоён бўлиш хусусиятлари.

Воқелик (реаллик) категорияси. Материя тушунчаси. Унинг хусусият-лари ва намоён бўлиш шакллари ҳақида замонвий қарашлар. Материянинг бутунлик тамойили ва унинг қисмларга бўлиниши.

Ҳаракат тушунчаси. Ҳаракатнинг асосий шакллари ва улар ўртасидаги ўзаро боғлиқлик. Ҳаракатнинг асосий шакллари ва улар ўртасидаги ўзаро боғлиқлик. Ҳаракатнинг абадийлиги, узлуксизлиги ва тинчликнинг нисбийлиги тамойиллари.

Борлиқнинг фазо ва вақтда мавжуд бўлиш тамойили. Макон ва замон тушунчалари, уларнинг ўзаро боғлиқлиги. Фазо–вақт ўлчамлари ва уларнинг чексизлиги муаммолари. Макон ва замоннинг абадийлиги ва узлуксизлиги тамойили. Ижтимоий макон ва замон, унинг тараққиёт тамойили.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилье.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 6.

Мавзу: ФАЛСАФАНИНГ ҚОНУН ВА КАТЕГОРИЯЛАРИ

Режа:

1. Ходисаларнинг умумий алоқадорлиги ва умумий алоқадорлик шакл-ларининг турли-туманлиги: тартиб-лилик принципи ва сабабийлик принципи.
2. Тараққиёт тушунчаси, унинг моҳияти.

3. Тараққиётнинг асосий қонунлари:

- а) Миқдор ўзгаришининг сифат ўзгаришларга ўтиш қонуни ва аксинча;
- б) Диалектик қарама-қаршилик;
- с) Диалектик синтез қонуни. Инкорни инкор қонуни.

4. Диалектиканинг асосий категориялар. Уларнинг моҳияти ва ўзаро боғлиқлиги.

Методик кўрсатма:

Ўзгариш, ҳаракат, тараққиёт ва ўзаро алоқадорлик тушунчалари. Тараққиётнинг асосий йўналишлари. Табиий, ижтимоий ва илмий тараққиёт. Энг умумий, умумий ва хусусий алоқадорлик.

Тараққиёт тўғрисида турлича назария, метод ва концепциялар. Диалектика, унинг замонавий талқини. Метафизика, унинг асосий тушунчалари ва тамойиллари. Диалектика тараққиёти ва ўзаро алоқадорлик, метафизика – мавжудлик усули сифатида. Классик ва ҳозирги замон фалсафасида диалектика ва метафизика масалалари. Нисбий тинчлик ва ўзгаришларнинг ўзаро боғлиқлиги. Оламдаги ҳамма нарсанинг нисбийлиги тўғрисида релятивистик қарашлар.

Ривожланиш ва системалилик. Ўзаро бир-бирини тақозо этиш тамойили. Сабабият назарияси. Детерминизм ва индетерминизм. Ўз-ўзини ташкил этиш тамойили. Синергетика ва унинг асосий ғоялари.

Тараққиёт жараёнида такрорланиш тамойили. Қонун ва қонуният тушунчалари. Қонунларнинг объективлиги. Табиат ва жамият қонунлари. Фалсафий қонунлар ва уларнинг ўзига хос хусусиятлари.

Воқелик ва ўзгариш жараёнида айният ва зиддият диалективаси. Айният, тафовут, қарама-қаршилик ва зиддият тушунчалари. Улар ўртаси-даги алоқадорлик. Айният ва зиддият диалектикасининг табиат ва жамият учун аҳамияти. И.Каримов ўзгаришларнинг зиддиятли характери, уни ечиш йўллари, имкониятлари тўғрисида. Мустақиллик ва жамиятнинг тадрижий тараққиёти.

Оламнинг мавжудлиги – миқдор ва сифат воқелиги тарзида. Миқдор ва сифат тушунчалари. Меъёр категорияси. Меъёрнинг сақланиш қонуни. Меъёрнинг бузулиши ва янги сифатга ўтиши. Тараққиётнинг тадрижий ўзгариш усули ва унинг ҳозирги Ўзбекистонда намоён бўлиш хусусиятлари.

Ўзгариш ва ривожланиш жараёнида ўз-ўзини инкор этиш тамойили. Инкор тушунчаси. Инкорни инкор диалектикаси. Ворислик–эскининг инкори ва янгиликнинг шаклланиши сифатида. Янгиликда эскилик элемент-ларининг сақланиши ва барҳам топиш муаммолари. Янгини қурмасдан–эскини бузмаслик тамойили. Мустақилликни мустаҳкамлаш жараёнида ворислик ва янгиликнинг ўзига хос хусусиятлари.

Олам мавжудлиги ва ўзаро алоқадорлигининг алоҳида, хусусий ва умумий жиҳатлари.

Бутун ва бўлак, структура ва элемент олам тузилишининг намоён бўлиш шакллари сифатида. Алоҳидалик, хусусийлик ва умумийлик, бутун ва бўлак категориялари. Структура ва элемент категориялари, уларнинг табиат ва жамиятда намоён бўлиши, фан ва фалсафий дунёқараш учун аҳамияти. Моҳият ва ҳодиса воқеликдаги ўзаро боғлиқликнинг кўринишлари сифатида. Моҳият ва ҳодиса категориялари. Уларнинг табиат ва жамиятда намоён бўлиши.

Воқеликда мазмун ва шаклнинг намоён бўлиш хусусиятлари. Ўзбекистоннинг истиқлоли: ислохотларнинг амалга ошириш жараёнида мазмун ва шаклнинг бирлиги.

Ўзгариш ва ўзаро алоқадорлик жараёнидаги сабабий боғланишлар. Сабаб ва оқибат категориялари. Воқеа ва ҳодиса ўзаро алоқадорлигининг сабаб ва оқибат боғланиши тарзида амалга ошириши.

Воқеликдаги зарурий ва тасодифий жараёнлар. Зарурият ва тасодиф категориялари, уларнинг ўзаро алоқаси ва бири-бирини тақозо этиш тамойили.

Ўзгаришлар ва тараққиёт жараёнида имконият ва воқелик. Имконият ва воқелик категориялари, уларнинг моҳияти ва мазмуни. Ўзбекистоннинг мустақиллигини мустаҳкамлашда имконият ва воқеликнинг уйғунлиги.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – энгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилъе.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 7.

Мавзу: ГНЕСОЛОГИЯ: БИЛИШ ФАЛСАФАСИ

Режа:

1. Онгнинг моҳияти, унинг пайдо бўлиш тарихи ва омиллари.
2. Онг структураси. Онг ва ўз-ўзини англаш. Онг ва фаолият.
3. Тил ва тафаккурнинг бирлиги ва улар орасидаги тафоввот .

Методик кўрсатма:

Онг ва руҳият нима? Улар коинот эволюциясими ёки илоҳий мўъжизами? Онг ва руҳиятнинг шаклланиши ҳақидаги қарашлар. Фалсафада онг ва руҳият муаммоси.

Инсон онгининг табиий-ижтимоий жиҳатлари. Онг ва инъикос. Инъикоснинг моҳияти, асосий шакллари. Инъикос жараёни. Ўзини-ўзи англаш, туйғулар, онглилик ва онгсизлик муаммолари. Онг, тил ва нутқ.

Онг ва хотира. Ахборотлар назарияси. Информацион портлаш ва ахборот дунёсининг глобаллашуви жараёни.

Ижтимоий ва индивидуал онг. Ижтимоий онгнинг шакллари, улар ўртасидаги фарқлар ва ўзаро боғлиқлик.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилье.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислох энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.

- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 8.

Мавзу: БИЛИШ, УНИНГ ШАКЛЛАРИ ВА УСУЛЛАРИ

Режа:

1. Оламни билиш масаласи. Билишнинг объекти ва субъекти.
2. Ҳиссий ва ақлий билиш, улар ўртасидаги ўзаро муносабат.
3. Гнесологияда ҳақиқат масаласи. Билиш жараёнида амалиётнинг роли.

Методик кўрсатма:

Билиш ва билиш фалсафий таҳлил мавзуи сифатида. Билиш тушунчаси гносеологиянинг асосий категорияси. Билим–билишнинг мақсади ҳамда асосий натижаси. Билиш объекти ва субъекти. Субъектнинг активлиги ва билимнинг объективлиги.

Инсон билишининг асосий босқичлари: ҳиссий ва ақлий билиш. Тушунча, ҳукм ва ҳулоса. Олдиндан кўриш, интуитив билиш, ғойибона билиш, тахмин, гипотеза ва башорат қилиш. Мантикий билиш ва унинг ўзига хос жиҳатлари.

Ҳақиқат тушунчаси. Ҳақиқатга эришиш–билишнинг асосий мақсади. Ҳақиқатнинг турли шакллари: мутлақ, нисбий ва сароб ҳақиқатлар.

Ҳозирги даврда билиш ва ҳақиқат муаммоси, уни ўрганиш зарурати. Ўзбекистоннинг истиқлоли ва билимли, илмли ёшларни тарбиялаб вояга етказиш вазифалари.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов. Юксак маънавият – энгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар. Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк, Нилс Гилье. Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002 й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.

- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарелик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П. Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 9.

Мавзу: ФАЛСАФАДА УСУЛ ВА МЕТОДОЛОГИЯ

Режа:

1. Илмий билишнинг мақсади ва принциплари, унинг ўзига хос хусусиятлари ва фарқли томонлари.
2. Илмнинг турли соҳалардаги махсус усулларининг хилма-хиллиги.

Методик кўрсатма:

Илмий билишнинг моҳияти ва усуллари. Метод, назария ва методология. Умумий ва махсус илмий усуллар. Билишда эмперизм ва рационализм. Амалий ва назарий тадқиқотнинг усуллари ва воситалари.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломда”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.

- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилъе.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 10.

Мавзу: МАНТИҚ ТАФАККУР ҲАҚИДАГИ ФАН СИФАТИДА. АСОСИЙ МАНТИҚИЙ ҚОНУНЛАР

Режа:

1. Мантиқ илмининг мустақил фан сифатида ривожланиш босқичлари.
2. Мантиқ илми қонунлари.
3. Билишда мантиқнинг ахамияти.

Методик кўрсатма:

Мантиқнинг шаклланиш тарихи. Қадимги Хиндистонда мантиқнинг шаклланиши. Аристотел томонидан мантиқ фанига асос солиниши.

Мантиқ фани қонунлари: айният, зиддият, учинчиси истисно, етарли асос қонуни.
Мантиқнинг билиш жараёнидаги ўрни. Мантиқий тафаккур шакллари ва уларнинг хусусиятлари.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломқада”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилъе.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машгулот 11.

Мавзу: ТАФАККУРНИНГ АСОСИЙ ШАКЛЛАРИ. (ТУШУНЧА, ХУКМ, ХУЛОСА ЧИҚАРИШ)

- 1.Тушунча.
- 2.Хукм.
- 3.Хулоса чиқариш.

Методик кўрсатма:

Тушунча - борликни акс эттириш шакли сифатида. Тушунча ва тил. Терминлар ва тушунчалар. Тушунчаларнинг мазмуни, ҳажми, миқдори. Тушунчаларни чегаралаш ва умумлаштириш. Тушунчанинг турлари ва ўртасидаги муносабат. Тушунчаларни таърифлаш.

Хукм – предметларни уларнинг хоссалари билан боғловчи тафаккур шакли сифатида. Хукмнинг тузилиши. Оддий ва мураккаб хукмлар. Оддий хукм турлари. Хукмлар ўртасидаги муносабат.

Хулоса чиқаришнинг умумий тавсифи. Хулоса чиқаришнинг тузилиши. Хулоса чиқариш турлари: бевосита хулоса чиқариш, бавосита - дедуктив хулоса чиқариш. Силлогизм. Индуктив хулоса чиқариш.

Тушунча, хукм, хулоса чиқариш тафаккур шакллари сифатида ёшларда тўғри фикрлаш қобилиятини, фикрни эркин баён эта олиш кўникмаларини шакллантириш мезони эканлиги.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув кўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув кўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилье.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истикболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий кўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Кўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.

- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П. Улуғбек шогирди – Али Қушчи. Т.: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем. – М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 12.

Мавзу: ИСБОТЛАНИШ МАНТИҚИЙ АМАЛ СИФАТИДА

Режа:

1. Исботланишнинг таърифи ва структураси.
2. Исботланишнинг турлари.
3. Исботланишдаги хатоликлар.

Методик кўрсатма:

Мантиқий фикрлар тарихида исботлашнинг асосланиши. Исботлаш – мураккаб амал сифатида. Унинг тузилиши. Исботлаш турлари. Исботлашдаги хатоликлар.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломда”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов. Юксак маънавият – энгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар. Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк, Нилс Гилье. Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002 й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.

- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр комусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П. Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 13.

Мавзу: ЖАМИЯТ ФАЛСАФАСИ. ИЖТИМОЙ ФАЛСАФА (СОЦИОЛОГИЯ)

Режа:

1. Ижтимоий ҳаётнинг табиий-илмий манбалари.
2. Жамият тузилиши ва унинг асосий соҳалари.
3. Жамиятни таҳлил этишдаги методологик ёндашувлар ўртасидаги тафовут: географик детерминизм, малтузчилик, иқтисодий детерминизм.

Методик кўрсатма:

“Жамият” тушунчаси, унинг моҳияти, мавжудлиги ва тараққиёт қонунлари.

Жамият-инсониятнинг умумий оиласи. Жамият мавжудлигининг моддий ва маънавий омиллари. Жамият тараққиётининг турли хил назариялари. Жамият ривожда тадрижийлик ва ворислик. Жамият тарихи ва тараққиётга синфий қараш ҳамда ижтимоий зиддиятларни мутлақлаш-тиришнинг зарари.

Жамият ҳаётида барқарорлик ва беқарорлик. Барқарор ривожланиш-тинчлик ва тадрижий тараққиёт гарови. Инсониятнинг хавфсиз ривожланиш имкониятлари ва муаммолари. Жамият тараққиётида толерантлик тамойили.

Жамиятни таҳлил этишдаги методологик ёндашувлар: географик детерминизм, малтузчилик, иқтисодий детерминизм.

Жаҳоннинг миллий-давлатчилик тараққиёти. Тараққиётда ўзига мослик ва хослик тамойили. Ўзбекистоннинг миллий истиқлоли.

Тараққиётнинг ўзбек модели – жамият ривожининг тадрижий ривожланиш концепцияси. Унинг асосий тамойиллари. Иқтисод ва маънавият. Иқтисодий ривожланишнинг маънавий тараққиётга боғлиқлиги. Иқтисодий бошқариш ва мафкуравий жараёнлар.

Жамият ва оила. Соғлом авлод тарбияси – жамият келажаги учун ҳаракат. Она ва аёлнинг муқаддаслиги–ўзбекона қадрият. Она тили – миллат руҳи. Ўзбекистонда жамоа, уюшма, ташкилотлар фаолияти.

Жамият фалсафасини ва тараққиётнинг ўзбек моделини ўрганишнинг аҳамияти. Ёш авлодда ижтимоий фалсафий билимларни шакллантириш ва тараққиётимизнинг тамойиллари тўғрисида илмий хулосалар ҳосил қилиш зарурати.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва қафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилье.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003

- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 14.

Мавзу: АНТРОПОЛОГИЯ. ШАХС ВА ЭРКИНЛИК

Режа:

1. Фалсафа инсонинг моҳияти тўғрисида. Антропососиогенезда табиийлик ва ижтимоиликнинг ўзаро мутаносиблиги.
2. Шахс тушунчаси. Шахснинг ижтимоий кўринишлари. Ижтимоий жараёнларда шахснинг роли.
3. Инсон эркинлигининг моҳияти. Ирода эркинлиги ва танлаш эркинлиги

Методик кўрсатма:

Инсон оламнинг таркибий қисми. “Одам”, “Инсон” ва “Шахс” тушунчалари. Инсон тарихнинг яратувчиси ва энг улуғ ижтимоий қадрият. Антропология–инсон тўғрисидаги фан. Инсоннинг жамиятдаги ўрнини замонавий талқинлари.

Инсоннинг табиати ва моҳияти. Инсон мавжудлиги: тана (жисм) ва рух (маънавият) уйғунлиги. Инсон борлиги: табиий жонзот, биологик зот, ижтимоий вужуд. Инсоннинг маънавий рухий олами. Шахснинг табиий, ижтимоий ва маънавий – психологик хусусиятлари. Мақсад ва манфаатлар инсон борлигининг тамойиллари сифатида.

Мустақил Ўзбекистонда демократик жамият куриш, инсон қадри ва эркинликлари. Инсон манфаатлари, унинг моддий ва маънавий эҳтиёжлари. Ислохотлар – инсон манфаатларини кўзлаб амалга оширилётган жараён.

Инсон муаммосини ўрганишнинг тарбиявий зарурати ва аҳамияти.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”. Т., Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислох этишдир. Т., Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди. Т. Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар. Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк, Нилс Гилье. Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002 й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истикболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П. Улуғбек шогирди – Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делюкарров К. Философия и человек в век глобальных проблем. – М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 15.

Мавзу: ҒОЯЛАР ФАЛСАФАСИ. (МАФКУРА) ИЖТИМОЙ ОНГ ШАКЛЛАРИ

Режа:

1. Жамият ҳаётининг маънавий соҳаси.
2. Мафкура ва ижтимоий руҳият.
3. Ижтимоий онг шакллари ва уларнинг боғлиқлиги.

Методик кўрсатма:

“Ғоя” тушунчаси, унинг намоён бўлиш шакллари. Диний, дунёвий, илмий ва ғайриилмий ғоялар. Миллий ва умуминсоний ғоялар. Ғояларнинг тарих, тараққиёт ва жамият ҳаётидаги аҳамияти.

Ғоя ва ақида. Ғояларни мутлақлаштириш ва бунинг оқибатлари. Ақидапарастлик ғоялари, уларнинг моҳияти, мақсадлари, асосий хусусиятлари ва хавф-хатари.

Ғоя ва мафкура. Унинг ўзаро алоқаси. Мафкура–ғоялар фалсафаси. Мафкура–эҳтиёж, мақсад ва интилишларни ифода этадиган ғоя, таълимот ва дастурлар тизими.

Мафкуравий ғоялар ва кадрятлар. Уларнинг инсоният тарихи ва тараққиётидаги ўрни. Мафкуранинг мутлақ-лаштирилиши ва мафкурасизлик. Уларнинг моҳияти ва оқибатлари.

Ҳозирги дунёнинг мафкуравий манзараси. “Мафкуравий майдон”, “Мафкуравий бўшлиқ”, “Мафкуравий полигон”, “Мафкуравий иммунитет” тушунчалари. Мафкуравий жараёнларнинг глобаллашуви. Марказий Осиёдаги мафкуравий жараёнлар.

Ўзбекистон мустақиллиги ва мафкуравий муаммолар. Мафкуравий бўшлиққа йўл қўйиб бўлмаслиги. Миллий истиқлол мафкурасини шакллантирилиши ва фуқаролар онгига сингдирилиши усуллари ва имкониятлари.

Ижтимоий онг шакллари, улар орасидаги фарқлар ва ўзаро боғлиқликлар. Мафкура ва уларнинг ўзаро боғлиқлиги.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интиломқда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т. Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилье.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика,1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 16.

Мавзу: ҚАДРИЯТЛАР ФАЛСАФАСИ (АКСИОЛОГИЯ)

Режа:

1. Қадриятларнинг моҳияти ва тартиби. Қадриятларга баҳо бериш.

2. Қадриятларнинг турлари.
3. Инсон энг олий қадрият сифатида.

Методик кўрсатма:

Қадриятлар мавзуининг тарихи ва шарқона қадрлаш тамойиллари. Ўтмишда қадриятлар ва қадрлаш меъёрларига муносабат. Истиқлол ва қадриятларга қарашнинг нисбатан ўзгариши.

Қадрият ўзи нима? Қадрият категорияси, унинг моҳияти ва мазмуни. Қадриятлар тизими. Қадриятларнинг намоён бўлиш шакллари ва уларнинг асосий хусусиятлари, қадрлаш ва баҳо, уларнинг ўзаро алоқаси. Аксиология – қадриятлар ҳақидаги фан. Унинг ривожланиш имкониятлари.

Ўзбекистонда инсон қадри ва эркинликлари. Демократик жамият қуриш жараёнида инсон қадрига эътибор кучайиши. Инсон қадрини оширишнинг қонуний қафолатлари ва уларнинг рўёбга чиқиш жараёни.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва қафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – энгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.
- Раҳимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк,Нилс Гилъе.Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарқ, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П.Улуғбек шогирди –Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.

- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под. ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Амалий машғулот 17.

Мавзу: ЖАҲОН ЦВИЛИЗАЦИЯСИ ВА “ТАРАҚҚИЁТНИНГ ЎЗБЕК МОДЕЛИ”

Режа:

- 1.Ижтимоий тараққиётнинг англашда фармацион ва цивилиацион ёндашувларнинг муносабати. Тарихий жараённинг бирлиги ва турли-туманлиги.
- 2.Инсоният жамияти интерграциялашуви жараёнинг ўсиб бориши ҳамда ҳозирги замон умумбашарий муаммоларнинг чуқурлашуви.
- 3.“Тараққиётнинг ўзбек модели” ва жаҳон ҳамжамиятига интерграциялашувининг истиқболлари.

Методик кўрсатма:

Тарихий жараённинг бирлиги. Инсоният тарихини цивилизациялар тарзида тушуниш муаммолари.

Цивилизацияларнинг тарихий шакллари. Турли фалсафий концепцияларда ҳозирги замон цивилизацияси, унинг зиддиятлари ва тараққиёти муаммолари. Жаҳон цивилизацияси ва унда Ўзбекистоннинг ўрни.

Инсоният жамиятининг яхлитлиги ва истиқболни белгиловчи энг устувор жараён ва муаммолар. Умумбашарий муаммолар, уларнинг асосий йўналиши ва намоён бўлиш хусусиятлари. Ушбу муаммоларни ҳал қилиш йўллари ва имкониятлари.

Ўзбекистонда жаҳон тарихининг ўрганишга цивилиацион ёндашувнинг долзарблиги. Ўзбекистоннинг ўзига хос ривожланиш йўли ва тараққиётининг ўзбек модели тўғрисида И.Каримов назарияси. Республиканинг жаҳон цивилизациясига қўшилувининг асосий йўналишлари.

Ўзбекистондаги иқтисодий ислохотлар. Иқтисодиёт соҳасида Ўзбекистоннинг жаҳон цивилизацияси таркибий қисмига айланиш имконияти ва истиқболлари.

XXI асрда Ўзбекистоннинг цивилизациялашган тараққиётининг муҳим хусусиятлари. Ўзбекистонда бунёд этилаётган жамият, унинг асосий тамойиллари ва устувор йўналишлари.

Асосий адабиётлар

- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, тараққиёт шартлари ва кафолатлари”. Т.,Ўзбекистон, 2000 й.
- И.А.Каримов. “Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда”.Т.,Ўзбекистон,2000й.
- И.А.Каримов. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир.Т.,Ўзб. 2005 й.
- И.А.Каримов. Ўзбек халқи ҳеч қачон ҳеч кимга қарам бўлмайди.Т.,Ўзбекистон, 2005 й.
- И.А.Каримов . Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Ўзбекистон, 2008 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Т., Ўзбекистон, 1999 й.
- Фалсафа. Ўқув қўлланма. Э.Юсупов таҳрири остида. 2000 й.
- Фалсафа: маъруза матнлари. Қ.Назаров ва бошқалар.Т.: УАЖБНТ маркази, 2000 й.

- Рахимов И. Фалсафа. Т. ТошДУ, 1998 й.
- Гуннар Скирбекк, Нилс Гилье. Фалсафа тарихи (таржима). Т., Шарк, 2002й.
- Мир философии. Т. 1,2. М, 1999 г.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. Т. 2003 г.
- Канке В. Основы философии. М, 2000 г.
- Фалсафа асослари. Дарслик. Т., Ўзбекистон, 2005 й.
- Жаҳон фалсафаси. Йўлдошев С. Т., 2005 й.
- Фалсафа. Қомусий луғат. Т.: 2004 й.
- Ўзбекистон истиқболи ва янги фалсафий таълимот. Саифназаров И. Т., “Янги аср авлоди” 2003 й.
- Фалсафадан ваъз матнлари (ўқув услубий қўлланма). Тошкент, “Камалак”, 1995 й.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. Учебник. М: Проспект, 2001 г.
- Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. М. 1991 г.
- Основы современной философии. Учебник. Санкт-Петербург, 1999 г.

Қўшимча адабиётлар

- Ислом энциклопедияси. Т., 2004 й.
- Ибодов Ж.Х. Ўрта асрлардаги Моварауннахр қомусий олимларининг фанларни ривожлантиришдаги тарихий роли. Т., 1996 й.
- Ибодов Ж.Х., Матвиевская Г.П. Улуғбек шогирди – Али Қушчи. Т: “Фан”, 1994 й.
- Афлотун. Қонунлар. Т.: “Янги аср авлоди”, 2004 й.
- Жакбаров М. Комил инсон ғояси: тарихий-фалсафий таҳлил. Т.: “Абу Али ибн Сино” нашриёти, 2000 й.
- Комилов Н. Тасаввуф. Биринчи китоб. Т.: Ёзувчи, 1996 й.
- Конфуций. Уроки мудрости. М.: Наука, 1998 г.
- Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. Т., Ўзбекистон, 1997 й.
- Эргашев И. Тараққиёт фалсафаси. Т.: Академия, 2000 й.
- Шопенгаур А. “Свобода воли и нравственность”. М.: Республика, 1992г.
- Движение, развитие, прогресс. – М. 1992.
- Делокаров К. Философия и человек в век глобальных проблем.– М. 1998.
- Основы философии. Учебное пособие под ред. М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. – Т. 2003
- Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. – М. 1992.

Мустақил иш мавзулар:

1. Фалсафа, унинг дунёқа-рашдаги ўрни.
2. Қадимги давр фалсафаси.
3. Ўрта асрлар даври фалсафаси.
4. Янги замон фалсафаси.
5. Ҳозирги замон фалсафаси

